

A woman with blonde hair, wearing a green long-sleeved sweater and dark jeans, is captured in a dynamic pose. She is using a large, wide brush with bright orange bristles to clean a surface. Water is splashing upwards from the point of contact, creating a misty effect. The background is a cluttered workshop or garage, with various tools and equipment visible on shelves and walls. The overall scene conveys a sense of active maintenance or cleaning.

Information om källaröversvämningar

**SÄTERS
KOMMUN**

Förord

Att få översvämning i källaren innebär stort obehag och en mängd extra arbete. Den ekonomiska ersättningen du eventuellt kan få ut från ditt försäkringsbolag eller från Sätters kommun uppväger aldrig de olägenheter och skador som du drabbas av.

Kommunen lägger ned mycket arbete på att stegvis förbättra avloppsnätet. Det går dock aldrig att helt ta bort riskerna för källaröversvämning.

I den här broschyren finns information om de vanligaste orsakerna till källaröversvämning och tips på förebyggande åtgärder för att öka skyddet mot översvämning. Vi ger också råd om hur du som drabbas av en översvämning bör agera.

För information eller skadeanmälan, besök Sätters kommuns webbplats sater.se/kallaroersvamning. Du kan också kontakta vår kundservice på telefon 0225-55 000.

Innehåll

Förord.....2

Allmänt om avlopp	3
Det här kan du som fastighetsägare göra	4
Orsaken till källaröversvämning.....	4
Ordförklaring.....	5
Om du drabbas av en översvämning.....	5
Använd källaren på rätt sätt	5
Underlätta utredningsarbetet	5
Vem kan du kontakta?	5
Checklista om du drabbas av översvämning	5

Fyra typer av källaröversvämningar6

1. Vatten tränger in genom fastighetens avloppssystem 6

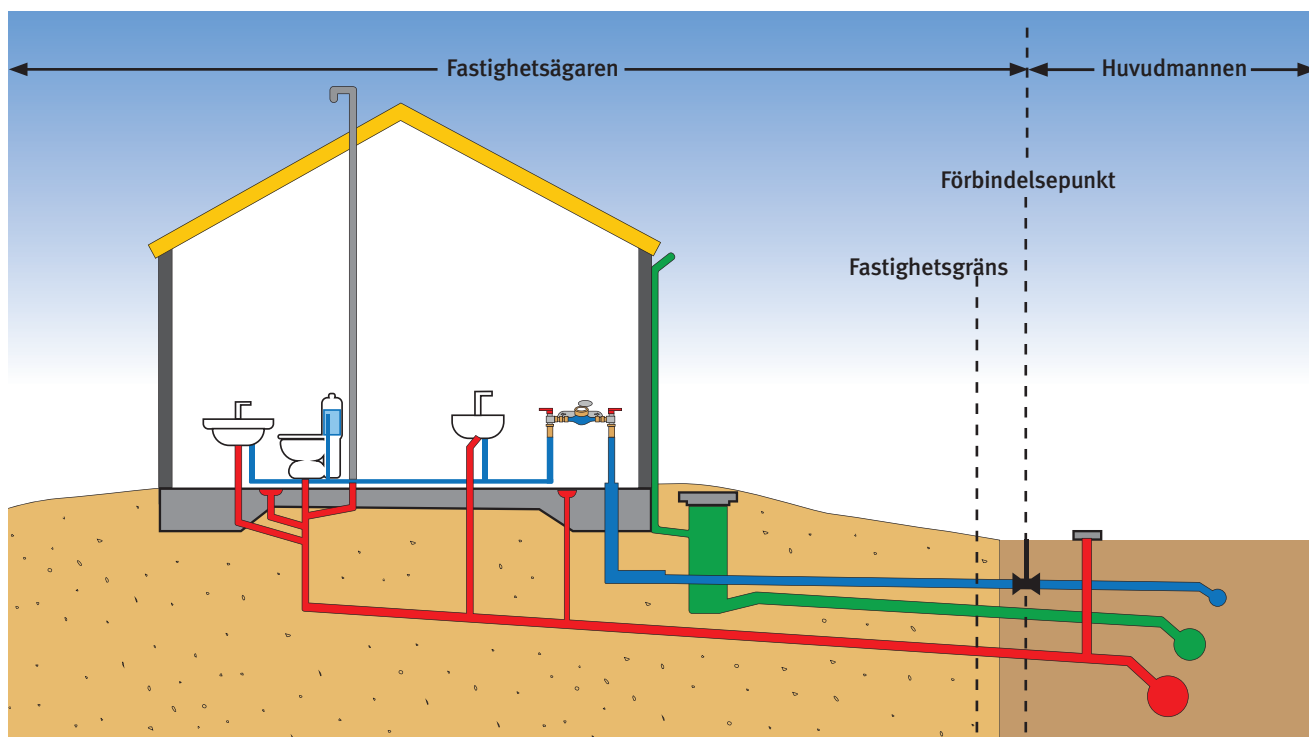
Översvämning vid regn.....	6
Exempel på skyddsåtgärder.....	6
Orsak till stopp i avloppssystemet.....	6
Exempel på skyddsåtgärder.....	7

2. Vatten tränger in genom källarvägg eller källargolv..... 8

Exempel på skyddsåtgärder.....	8
--------------------------------	---

3. Vatten tränger in genom fönster eller trappor 9

Exempel på skyddsåtgärder.....	9
Skyddsåtgärder mot källaröversvämning	9
Manuellt avstängningsbar golvbrunn.....	9
Självstängande golvbrunn.....	9
Backventil på avloppsledning.....	10
Pumpning av spillvatten.....	10
Pumpning av dräneringsvatten.....	10
Ansvarsfördelning.....	11
Säters kommun ansvarar för att:.....	11
Ditt ansvar som fastighetsägare:.....	11
Skadeutredning.....	11

Ansvarsfördelning mellan fastighetsägare och VA-huvudman (Säters kommun).

Allmänt om avlopp

En servis är den rörinstallation som förenar en fastighet med det kommunala ledningsnätets huvudledning. Servisen är delad i två delar. Punkten där fastighetsägarens ansvar börjar är förbindelsepunkten. Den kallas också den juridiska punkten.

Säters kommun ansvarar för ledningar från den så kallade förbindelsepunkten. De ledningar som finns innanför förbindelsepunkten på fastighetens mark ägs av fastighetsägaren. Det enda undantaget är fastighetens vattenmätare som ägs av Säters kommun.

Det här kan du som fastighetsägare göra

Som fastighetsägare finns det en del åtgärder som du kan göra för att förhindra översvämningar. Bland annat får stuprör inte vara kopplade till spillvattenledningen. Se också över din källardränning. Även om din fastighet inte drabbas kan dina grannar få sina källare översvämmade av ditt avloppsvatten.

Tänk på att:

- Skräp eller fett får inte spolas ner i avloppet. Exempelvis matfettet från stekpannan ska torkas bort med hushållspapper och slängas i matavfallet.

- Spola inte ner något annat än toalettpapper i toastolen. Till och med hushållspapper kan orsaka stopp. Ha en papperskorg i badrummet för tops, bindor, bomull, snus, plåster m.m.
- Flytta eller ta bort träd som står i närheten av avloppsledningar. Deras rötter kan växa in i ledningen och orsaka stopp. Träd med speciellt aggressiva rötter såsom pil, poppel och platan bör helt undvikas.

Orsaken till källaröversvämning

Översvämningar i en fastighet inträffar vanligen vid häftiga regn, snösmältning eller vid stopp i ledningen. Kommunens spill- och dagvattenledningar är anpassade för normala förhållanden och följer aktuella regler. Dagvatten ska helst tas omhand på den egna fastigheten eller kopplas till dagvatten-nätet. Dräneringsvatten ska i sin tur anslutas till dagvattennätet.

Risken för översvämning ökar kraftigt om dag- och dräneringsvattnet är kopplat till spillvattenledningen. Därför är det inte tillåtet att avleda dag- eller dräneringsvatten till det kommunala spillvattenledningsnätet om det finns en förbindelsepunkt för dagvatten. Dag- och dräneringsvatten kan i vissa fall kräva att du som fastighetsägare installerar en pump för att undvika översvämningar.

Ordförklaring

- Dagvatten: Regn- och smältvatten från gator, gårdar och tak.
- Dräneringsvatten: Vatten som avleds från marklager genom dränering.
- Duplikatsystem: Avloppsvatten där spillvatten och dagvatten leds i skilda ledningar.
- Kombinerat system: Avloppssystem där spillvatten och dagvatten avleds i gemensamt system.
- Spillvatten: Vatten från kök, toalett, dusch etc, som går till reningsverket.
- Spygatt: Golvbrunn utan vattenlås, används i ouppvärmda utrymmen.
Går endast att koppla in på dagvattenledning.

Om du drabbas av en översvämning

Om du får en översvämning under torrväder bör du undersöka servisbrunnen. Då kan du se om översvämningen är orsakad av stopp i fastighetens ledningar eller stopp i de kommunala ledningarna.

Nedan finns en checklista över vad du behöver tänka på om du drabbas av en källaröversvämning.

Använd källaren på rätt sätt

- Undvik att ha dyr utrustning i källaren eller alltför påkostad inredning.
- Kolla upp dina ledningar och hur de är anslutna.
- Installera översvämningsskydd.

Underlätta utredningsarbetet

Om du blir drabbad av en översvämning behöver du dokumentera vissa saker för att underlätta utredningsarbetet för eventuell ersättning.

- Hur kom vattnet in?
- Hur högt steg vattnet?
- Vilka åtgärder vidtog du?
- Vad blev förstört?
- Ta gärna bilder!

Vem kan du kontakta?

Har du frågor eller har du drabbats av en översvämning, kontakta kommunens kundtjänst på telefon 0225-55 000. Efter kontorstid hänvisas du till ett journummer.

Checklista om du drabbas av översvämning

1. Bryt all elektrisk ström i de översvämmade lokalerna. Se dock till att eventuell dränerings pump inte stannar.
2. Flytta om möjligt fuktkänsliga möblemang.
3. Skaffa hjälp med läns pumpning. Kontakta ditt försäkringsbolag eller Sätters kommun.
4. Var noga med hygien efter kontakt med inträngande avloppsvatten.
5. Kontakta ditt försäkringsbolag. De ordnar med skadereglering och uttorkning.
6. Eventuella ersättningskrav till Sätters kommun måste meddelas skriftligt.
7. Anmäl översvämningen till Sätters kommuns kundtjänst på telefon 0225-55 000.

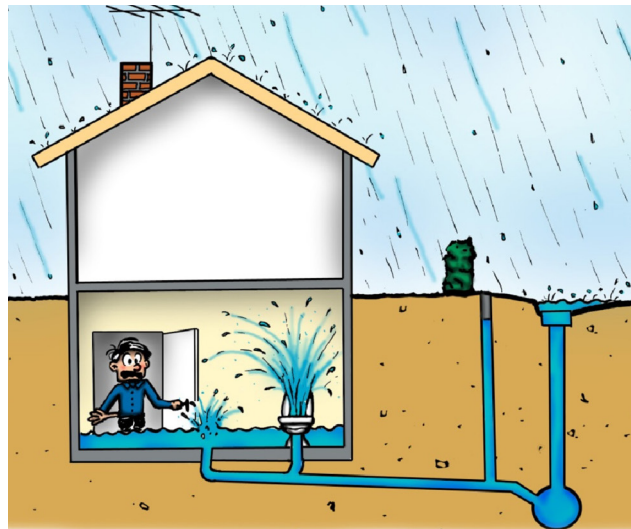
Fyra typer av källaröversvämningar

1. Vatten tränger in genom fastighetens avloppssystem

Översvämning vid regn

Ledningar för dagvatten är dimensionerade så att de ska klara alla normala regn. Att dimensionera ledningarna för exceptionella regn är i praktiken omöjligt. Vid kraftiga skyfall eller extrem snösmältning kan ledningssystemet därför bli tillfälligt överbelastat. I olyckliga fall kan detta leda till att vatten tränger in i källaren genom golvbrunnar och andra avloppsenheter (toalettstolar, handfat etc).

Denna typ av översvämning drabbar främst fastigheter som är anslutna till kombinerat avloppssystem, det vill säga där spillvatten och dagvatten avleds i samma ledning i gatan.

Exempel på skyddsåtgärder

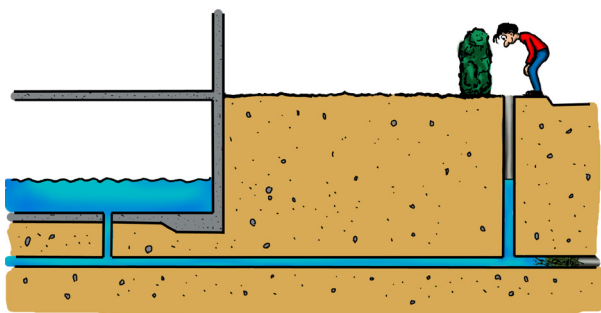
- Installera gärna en skyddsanordning som hindrar vatten att tränga in genom fastighetens avloppssystem.
- Underhåll befintliga skyddsanordningar regelbundet.
- Installera gärna en pump för avloppsvattnet från källarplanet.
- Om kommunen har byggt om avloppssystemet i gatan till ett duplikatsystem (två olika ledningar för spillvatten och dagvatten) behöver du som fastighetsägare se till att även dina privata ledningar separeras.

Orsak till stopp i avloppssystemet

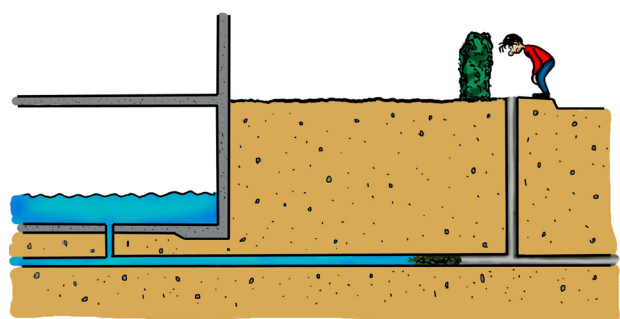
Om det blir stopp i avloppssystemet kan stoppet antingen finnas på de privata ledningarna inne på fastigheten eller på det kommunala ledningarna ute i gatan. Gränsen mellan fastighetens och kommunens ledningar ligger i den så kallade förbindelsepunkten som är belägen strax utanför tomtgränsen. Genom att lyfta på locket på den servisbrunn som normalt finns i förbindelsepunkten kan du avgöra om felet ligger på din fastighetens ledning eller på kommunens ledning.

Avloppsstopp kan orsakas av att:

- ledningen är skadad, till exempel på grund av sättningar
- något större föremål fastnat i ledningen
- trädrötter växt in genom rörskarvar
- fett lagrats i ledningen (speciellt vanligt för restauranger).

Om det står vatten i servisbrunnen finns stoppet i VA-huvudmannens ledning.

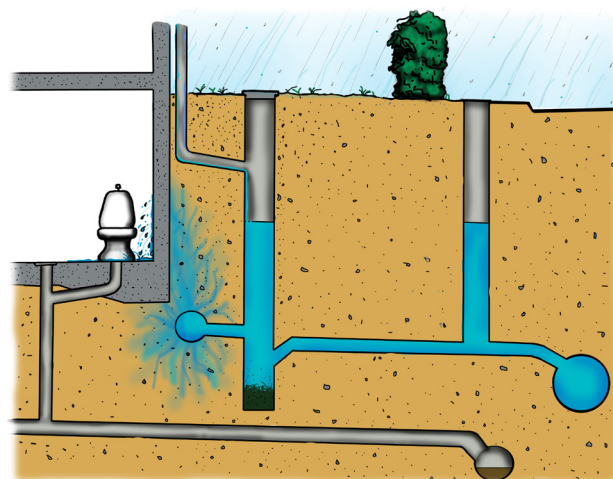
Om det inte står vatten i servisbrunnen finns stoppet i fastighetens ledning.

Exempel på skyddsåtgärder

- Spola avloppsservisen ren från avlagringar m.m.
- Åtgärda eventuella rotproblem. Ta bort träd som står i närheten av avloppsledningen.
- Renovera eller lägg om servisledningar som är i dåligt skick.
- Installera fettavskiljare eller förbättra skötseln av befintlig avskiljare.
- Spola bara ner kiss, bajs och toalettpapper. Inget annat. Annat kan orsaka stopp i avloppsledningarna.

2. Vatten tränger in genom källarvägg eller källargolv

Om dräneringsledningarna runt huset är direkt anslutna till dagvattenledningen i gatan kan vatten vid kraftiga regn stiga upp i fastighetens dräneringssystem. Detta kan i olyckliga fall leda till att vatten tränger in genom källarvägg eller källargolv.

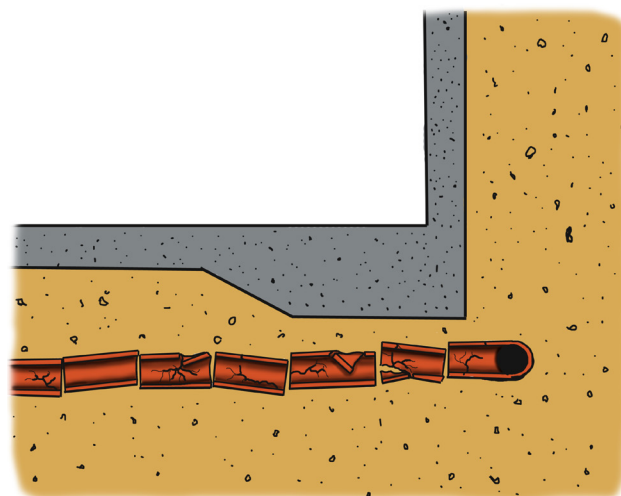
Exempel på skyddsåtgärder

- Installera pump för dräneringsvattnet.
- Lägg om dräneringsledningarna.
- Rensa fastighetens dagvattenbrunn.
- Se till att marken lutar bort från huset där det är möjligt.
- Komplettera dräneringssystemet med en ledning som samlar upp och leder bort grundvatten från omgivande markområden.
- Åtgärda eventuella rotproblem. Ta bort träd som står i närheten av dräneringsledningar.
- Se till att stuprören är i bra skick och att de är rätt monterade. Koppla bort stuprören från dräneringen.

Att vatten tränger in genom källargolv och källarväggar kan ibland bero på att fastighetens dräneringssystem inte kan leda bort grundvatten och dräneringsvatten tillräckligt snabbt. Orsaken till detta kan antingen vara att tillströmningen av grundvatten från omgivande markområden är ovanligt stor eller att anslutningsbrunnen till dagvattensystemet helt eller delvis är fylld med slam.

Det kan också bero på att dräneringsrören är:

- igensatta av sand
- skadade eller lutar åt fel håll
- igensatta av trädrötter eller järnutfällningar.

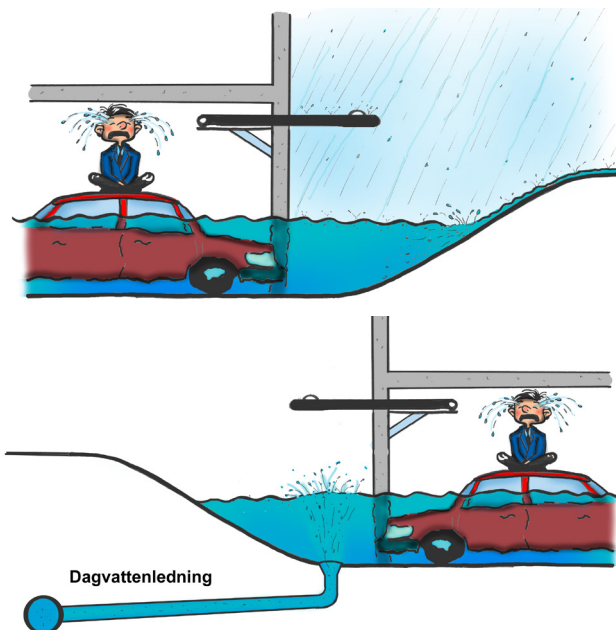

3. Vatten tränger in genom fönster eller trappor

Vatten som rinner av på markytan kan ibland tränga in i en källare genom källarfönster, garagenedfarter, källartrappor etc.

För att undvika denna typ av översvämning bör vattnet hindras från att rinna från omgivande markområden fram till huset.

När dagvattensystemet inte kan leda bort allt vatten finns också risk att vatten tränger upp genom spygatter (brunnar för avledning av dagvatten).

Exempel på skyddsåtgärder

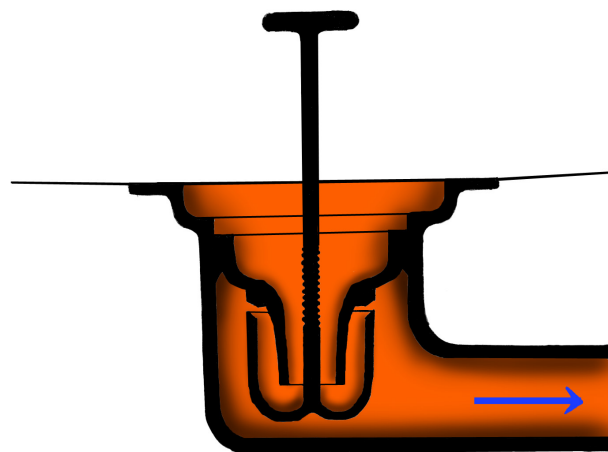
- Koppla bort spygatter från dagvattensystemet. Detta kan göras genom att vattnet pumpas till markytan eller leds till en stenkista eller till ett dagvattenmagasin.

Skyddsåtgärder mot källaröversvämning

Det går aldrig att skydda sig helt mot källaröversvämning. Det finns dock en hel del som du kan göra för att minska riskerna. Det gäller både dig som fastighetsägare och Sätters kommun.

Manuellt avstängningsbar golvbrunn

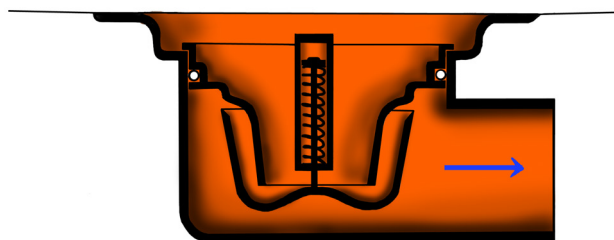
En manuellt avstängningsbar golvbrunn måste vara ordentligt förankrad i golvet för att kunna stå emot vattentrycket från ett överbelastat avloppssystem. Brunnen ska bara vara öppen när vattnet släpps ut.

Manuellt avstängningsbar golvbrunn.

Självstängande golvbrunn

En självstängande golvbrunn fungerar enligt samma princip som en backventil och tillåter endast vattenströmning i en riktning. Brunnen kan stå emot ett tryck av cirka en meter vattenpelare men kan klara det dubbla om locket (silen) skruvas fast.

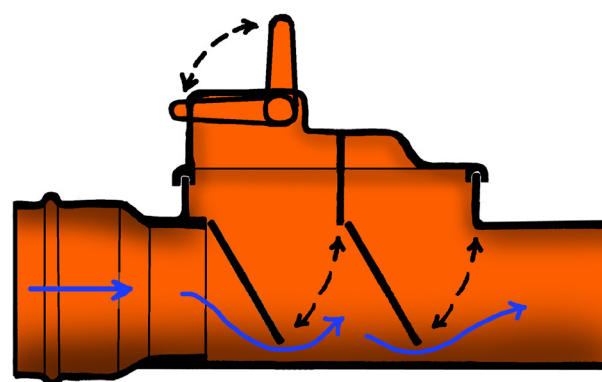

Självstängande golvbrunn.

Backventil på avloppsledning

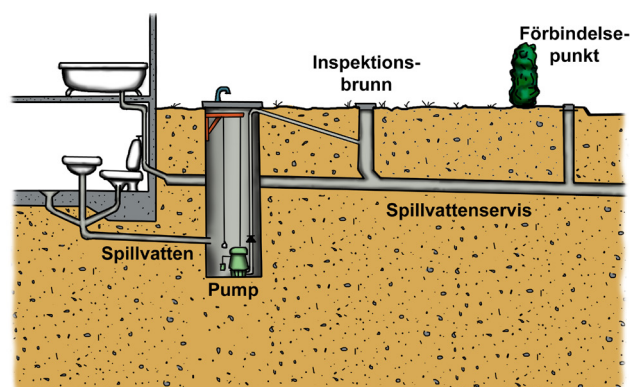
En backventil skyddar fastigheten mot att vatten från gatuledningen tränger in i källaren genom golvbrunnar och andra avloppsenheter. Se till att inga andra avloppsenheter än de som kommer från källarplanet finns uppströms backventilen. Ventilen kan monteras under källargolvet eller i en särskild brunn utanför huset. En backventil fungerar automatiskt och kan oftast även stängas för hand.

Backventil på avloppsledning.

Pumpning av spillvatten

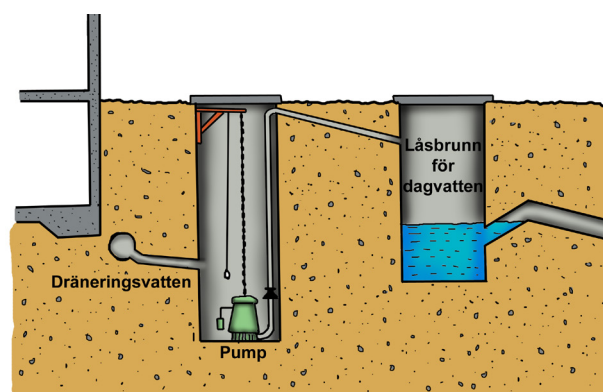
Det säkraste sättet att undvika att avloppsvatten tränger in i källaren är att pumpa spillvattnet från källarplanet. Detta gäller för hus med källare inom områden med kombinerat avloppssystem. Vid pumpningen lyfts spillvattnet upp till marknivå och får sedan rinna med självfall ut till våra ledningar i gatan. Installationen kräver regelbundet underhåll och bör förses med larm som utlöses vid störningar i driften av pumpen.

Pumpning av spillvatten.

Pumpning av dräneringsvatten

För att undvika att dagvatten tränger upp i dräneringsledningarna runt huset är den säkraste metoden att pumpa dräneringsvattnet. Vid pumpningen lyfts vattnet upp till marknivå och får sedan rinna med självfall ut till kommunens ledningar. Installationen kräver regelbundet underhåll och bör förses med larm som utlöses vid störningar i driften av pumpen.

Pumpning av dräneringsvatten.

Ansvarsfördelning

Både du som fastighetsägare och Sätters kommun har ansvar för att förhindra att det sker källaröversvämningar. Nedan kan du läsa om ansvarsfördelningen.

Sätters kommun ansvarar för att:

- Våra ledningar ska vara rätt dimensionerade så att ledningssystemet inte blir överbelastat vid normalt förekommande regn.
- Våra ledningar ska vara väl underhållna. Exempelvis ska avloppsledningarna vara fria från trädrötter och andra föremål som kan reducera kapaciteten.
- Vi ska informera berörda fastighetsägare vid ombyggnad av kombinerad avloppsledning i gatan till duplikatsystem (spillvatten och dagvatten leds i skilda ledningar)

Ditt ansvar som fastighetsägare:

- Fastighetens vatten- och avloppssystem ska vara väl underhållet. Inte minst gäller det anordningar för skydd mot inträngande avloppsvatten.
- Alla förändringar av fastighetens vatten- och avloppssystem (rörinstallationer och dylikt) ska godkännas av kommunen.
- Separera avloppssystemet inom fastigheten då kommunen har anlagt ett duplikatsystem (spillvatten och dagvatten leds i skilda ledningar) i gatan.
- Informera hyresgäster om lämpligt utnyttjande av källaren.

Skadeutredning

För varje inrapporterad källaröversvämning som leder till skadekrav gör kommunen en skadeutredning. Avsikten är då att ta reda på orsakerna till översvämningen, dels att reda ut om fastighetsägaren och kommunen har fullgjort sina respektive skyldigheter att förhindra översvämning. Beroende på omständigheterna kring en översvämning kan skadeutredningen omfatta ett eller flera av följande moment:

- Genomgång av tillgängliga ritningar över fastighetens vatten- och avloppssystem och installationer.
- Genomgång av aktuella nederbördsförhållanden vid översvämningstillfället.
- Besiktning på platsen.
- Invändig inspektion av misstänkta ledningar med hjälp av TV-kamera.
- Datorberäkning av avloppssystemets kapacitet.
- Bedömning av om ledningssystemet klarar dimensionerande regn.

Anmäl skadan till ditt försäkringsbolag som gör en skadevärdering. Kontakta även kommunens VA-jour på telefon 0225-55 000. Efter kontorstid hänvisas du till ett journummer.

**SÄTERS
KOMMUN**